

Шифр «Фольклор»

**НАУКОВА РОБОТА НА ТЕМУ:
«НАРОДНОПІСЕННА ТВОРЧИСТЬ РІДНОГО КРАЮ»**

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Соціально-побутові та родинно-побутові пісні.....	5
3. Коломийки, щедрівки та колядки як імпровізаційний жанр усної народної творчості.....	16
4. Висновки.....	22
5. Додатки (диск з відео)	

ВСТУП

Пісенна творчість українського народу багата й різноманітна. З глибокої давнини супроводжує вона життя трудівника. Жоден із фольклорних жанрів не може порівнятися з піснею широтою охоплення життєвих явищ, відображення народного світосприймання, моралі, естетичних уподобань. Створена в незапам'ятні віки, вона хвилює й сьогодні правдивістю, свіжістю і щирістю почуттів, чарує поетичністю, художньою красою.

В неосяжному океані народної пісенності важливе місце посідають соціально-побутові (або суспільно-побутові) пісні: козацькі, чумацькі, кріпацькі, рекрутські, солдатські, бурлацькі, наймитські, заробітчанські, робітничі. Розвинулися вони на основі традиції, виробленої ще раніше обрядовою і позаобрядовою ліричною та епічною пісенністю, продовжуючи і збагачуючи її. Це ліричні твори, де на перший план виступає ідейно-емоційне ставлення до події, а оповідальний елемент відіграє підпорядковану роль (на відміну від епічних і ліро-епічних).

У соціально-побутовій ліриці відобразилися думки, почуття, настрої народу, викликані явищами, подіями чи обставинами суспільного життя, класовими суперечностями, боротьбою проти іноземних загарбників та феодално-капіталістичного гноблення. Взяті в сукупності, ці пісні дають широку, правдиву картину історичного буття народу. В них особливо виразно виявляються його волелюбність, ненависть до насильства й експлуатації, мрії про справедливий суспільний лад.

Розвиток кожного виду суспільно-побутової лірики пов'язаний з певним періодом у житті народу. Ці пісні дають узагальнене відображення характерних для нього явищ, ситуацій. На відміну від історичних пісень, вони не приурочуються до конкретної події, факту чи особи. Їхні герої-козаки, чумаки, наймити, заробітчани – також узагальнені, типові образи.

Внаслідок особливостей фольклорного побутування у народній пісні, яка живе протягом століть, часто спостерігаються нашарування різних епох, переплетення різних мотивів. Так, у піснях про сторожового козака мотив

боротьби з турецько-татарськими нападниками почав витіснятися темою кохання; пісні про виряджання козака в похід, розлуку з рідними, смерть на полі бою у пізніші часи виконувалися з більшими чи меншими змінами відповідно до нових обставин, як рекрутські та солдатські. Соціально-побутові пісні завжди перебували у взаємодії з усіма жанрами і видами народної пісенності.

Усна народна творчість (фольклор) є духовною творчістю народу. Образно збагачені теми, мотиви, форми усної творчості виникають внаслідок складної єдності і взаємодії індивідуального осмислення дійсності та колективної художньої свідомості. У процесі свого побутування жанри словесної народної творчості переживають різні періоди своєї історії. Стійкість побутування фольклорних текстів у народі пояснюється не тільки художньою цінністю, а й швидкістю змін у житті. Світогляді смаках їх основних творців і носіїв-виконавців.

Незважаючи на яскраве національне забарвлення, у піснях часто виявляється подібність мотивів, образів, сюжетів, що пояснюється закономірністю соціального розвитку.

У наш час вивчення фольклору є актуальним. Жодна гуманітарна наука не обходиться без фольклорних матеріалів. Дослідники поступово усвідомлюють, що розгадки та пояснення багатьох явищ української духовної культури криються у творчості народу.

Соціально-побутові та родинно-побутові пісні

Подана пісня прославляє конотопських воїнів, надихає на патріотизм та дає привід гордитися своїм рідним краєм. Це пісня соціально-побутового характеру, у якій розказується про битву під Конотопом, про відважних воїнів Конотопа. Змальовуються часи козаччини, а саме – боротьба українського народу за свободу.

Слова: Леонід Полтава

Музика: народна

То не димлять пожеж дими,
Не ринуть буруни потоку-
Беруть бояр навперейми
Відважні вої Конотопу.

Приспів:

Метають ядра гармаші, гармаші,
Шаблям торуючи дорогу.
Радій народе од душі,
Святкуй Виговський перемогу.
І косять зайд немов траву,
Народ еднаючи під стяги,
Веде Виговський на Москву
Полки козацької звитяги.

Приспів.

Нестримні з крилами орлів,
Відплати спраглі за наругу,
Летять на орди москалів
Герої Січі, браття з Лугу.

Приспів.

То не громи від громовиць,
Не чорні хмари б'ють грозою-
Співають кулі з гаківниць

І сіють помстою святою.

У піснях соціально-побутового характеру змальовується нещасливе, нерозділене кохання простої дівчини до козака. Пісня написана наприкінці XVIII ст., автор невідомий. Пісня передавалася з покоління в покоління, таким чином дійшла до нашого часу. Зараз її співають тільки в одному селі старожили. Її виконавиця має похилий вік, тому пісні пам'ятає завдяки нотаткам які зробила у молодості. Пісню співає Сироватко Катерина Іванівна, жителька села Зелена Поляна, 84 роки.

У суботу я кончу роботу
 Піду я в сад і погулять
 Сяду я під білай берьозай
 Буду я мілого ждять
 Жду я його не дождуся
 Мабуть не любить він мене
 Мабуть він любить другу
 Боже не щаслива я
 Одину я біле плаття
 Та й в монастир я піду
 Там під монастирської стіною
 Я свої сльози проллю
 Буду я богу молиться
 Буду я бога просить
 Щоб не в кого не влюбляться
 Вік одинокий прожить

Подано нижче пісня – родинно-побутового характеру. Змальовується тяжка доля заміжньої дівчина, яка змушена жити на чужині. Згідно з традиціям XVIII ст., дівчина, яка вийшла заміж не мала права повертатися до батьківської хати. У пісні наявні порівняння дівчини із зозулею, яка тужить за домівкою. Автор пісні також, на жаль, невідомий. Виконавиця пісні Сироватко Катерина Іванівна, мабуть, остання, хто її пам'ятає і співає.

Тече річечка невеличечка
Схочу перескочу
Ой аддай мене моя матінко
За кого я схочу
Ой одлала приказувала
В гості не бувати
А як прилетиш моя донечко
То вижену з хати
Терпіла годок терпіла другий
Третій не стерпіла
Перетворилася сивою зозулею
В гості прилетіла,
Прилетіла в сад
Сад зелененький,
Сіла не калині
Сіла тай кує тай розказує,
Як жить на чужбині
Сідить матінка край віконечка
Рушник вишиває,
А найменший брат стоїть у дверях
Ружжо зарежжає.
«Позволь, матінко, позволь, рідная,
Цю зозулю вбити,
Бо вона кує, жалю завдає, я не можу жити, -
Не позволю, син, не позволю мій,
Цю зозулю вбити.
Бо цій зозулі, як моїй дочці, на чужині жити,
Бо цій зозулі, як моїй дочці, на чужині жити.
Тече річечка, невеличечка,
Схочу перескочу.

Ой, аддай мене, моя матінко,
За кого я схочу.

У поданій нижче пісні змальовується сильне кохання до однієї дівчини і її невірність жодному з них. Пісня створена на початку ХХ ст. Автора не змогли назвати, але її співають старожили. Виконавиця пісні Сироватко Катерина Іванівна.

Мчиться поезд колихаясь
далекой дальняй стороной,
Но в одном вагоне напевая, солдаты ехали домой
Один парнишка всех моложе
С кудрявой буйной головою,
Он песни пел про карие глазки, про глазки девачки одной.
«Когда я в армию уходил,
Слезой горячей залилася.
Палучил письмо из дома -
За брата замуж собралася.
Палучил письмо из дома -
За брата замуж собралася.
На свадьбу к брату я поеду,
Поздравлю с молодой женой,
А брат с улыбкой отвечает:
И я опоздал, соперник мой».
У брата вырастут детишки
И будут дядей называть,
Ведь они того не знают,
Что дядя любит их ню мать.
Зачем ты свечки зажигала,
Когда не думала тужиться
Зачем любовь ты разжигала, когда не думала любить.

Народна пісня соціально-побутового характеру, в якій розповідається про нещасливе кохання хлопця Іванка та дівчини Галі. Пісня виконується на місцевому діалекті. Виконавиця пісні Зуй Марія Іванівна. Жителька села Зелена Поляна, 74 роки.

Несе Галя воду, каромисил гнеться,
 А за нею Йванко, як барвінок в'ється,
 А за нею Йванко, як барвінок в'ється.
 Галя молодая, дай води напиться,
 Може перестану па тобі журиться,
 Може перестану па тобі журиться.
 Вода в ставочку, піди та й напийся
 Я буду в садочку прийди подивися,
 Я буду в садочку прийди подивися.
 Прийшов у садочок – зозуля кувала,
 А ти ж мене, Галю, та й не шанувала,
 А ти ж мене, Галю, та й не шанувала.
 Стелися барвінку, буду поливати -
 Вернися, Йванко, буду шанувати,
 Вернися, Йванко, буду шанувати.

Народна пісня соціально-побутового характеру. Розповідається про кохання дівчини, яка збирається заміж. Пісня дуже популярна. Виконує Сироватко Надія Вікторівна, жителька села Зелена Поляна, 35 років.

Горіла сосна́, палала́,
 Горіла сосна́, палала́,
 Горіла сосна́, палала́.
 Під ней дівчина стояла́,
 Під ней дівчина стояла́,
 Під ней дівчина стояла́ русяву, косу чесала́,
 Під ней дівчина сто́яла русяву, косу че́сала,
 Русяву косу чесала́.

Ой, коси, коси ви мої,
 Ой, коси, коси ви мої, довго служили ви мені.
 Довго служили ви мені
 Тепер служить не будетé,
 Тепер служить не будетé, під білий вінець підетé.
 Під білий вінець підете,
 Під білий вінець під хустку́,
 Під білий вінець під хустку́,
 Більш не підéш ти за дружку́,
 Більш не підéш ти за дружку́,
 Під білий вінець під хустку́.
 Більш не підéш ти за дружку́,
 Більш не підéш ти за дружку́.
 Горіла сосна́, палала́,
 Горіла сосна́, палала́.
 Під нею пара стояла́, під нею пара стояла́.

Пісня родинно-побутового характеру, написана 1825 року дружиною декабриста – революціонера, яка пройшла за ним у вигнання, але він її покинув. Пісня вже застаріла. Виконує її тільки Гмиря Марія Анатоліївна, жителька села Зелена Поляна, 86 років.

Белым снегам белым снегам
 Ночь сибирская дороги замела.
 Па каторая, па каторая я с тобой любимый рядышком прошла.
 Па каторая, па каторая я с тобой любимый рядышком прошла.
 Спомни, милый, наши встречи и слова, что ты мне нынче говорил.
 Почему ты те минуты, те часы свиданья наши позабыл?
 Почему ты те минуты, те часы свиданья наши позабыл?
 Я страдала, ждала, я звала, любимый мой,
 Толька стéжка затерялась след, знакомый затерялся вдалеке,
 Толька стéжка затерялась след, знакомый затерялся вдалеке.

Белым снегам, белым снегам,
Ночь сибирская дороги замела.

Па каторая, па каторая я с тобой любимый рядышком прошла.

Я хочу представити вашій увазі народні українські пісні. А саме, пісні, які я записала зі слів моєї бабусі – Самусь Ольги Іванівни. Це народна творчість мого рідного краю – Конотопщини, а саме маленького, мальовничого села, на околиці міста Конотоп – Шаповалівки.

Мене дуже радує й дивує той факт, що вдалині від міської суєти й холодної байдужості в незнайомих обличчях, залишився той острівок свого рідного та справжнього, милого та любого українській душі та серцю. Я дуже вдячна своїй бабусі, що вона на схилі своїх років, на протязі довгого та нелегкого життя, зуміла зберегти та не розгубити ці перлини пісенної творчості народу, мого народу. Це насправді дуже важливо. Адже читаючи їх, слухаючи, спробуйте вловити сенс. Між словами, колоритними і не притаманними ніякому іншому регіонові України – окрім нашого, можна прочитати ціле життя. Життя наших предків, а значить, і наше життя. Вслухайтесь в ці слова, пропустіть їх через себе. Вас накриє хвилею історії, ви відчуєте на собі всю міць всесильного, могутнього слова.

Ці пісні склалися нашими прадідусями і прабабусями, до нас їх донесли наші дідусі та бабусі. Перед нами лежить нелегке завдання, зберегти та донести їх до прийдешніх поколінь. Згодьтеся, завдання не із легких, але одне із найпотрібніших.

Особисто я не вмю співати, як не сумно, але не успадкувала я цього хисту від своєї бабусі. Але я вмю читати і писати, я вмю слухати і почути, і постараюся скористатися цією можливістю, щоб виконати це завдання.

В цих піснях наше коріння. В них ствердження того, що ми народ, що ми є і ми будемо, що „українець” – не пустий звук, за нами історія, за нами цілий народ, за нами століття великого життя, і попереду в нас, маю надію велике життя.

Народна творчість – це те, що робить людину Людиною, не дає їй загубитися, відірватися від тверді. Мій народ дає мені можливість не почуватися самотньою на цьому світі. І де б я не була, в який куточок Землі не закинуло б мене невгамовне життя, я завжди матиму захищений тил, я зможу ідентифікувати себе як українка, бо я знатиму свою історію і матиму міцне коріння, яке не дасть мені заблукати серед життєвих перипетій.

У цих піснях голос нашої землі, нашої країни. У них наше теперішнє життя і наше майбутнє. Постарайтеся не втратити цей голос, можливо, це те єдине, що може вирізнити нас поміж інших.

Зійшов же місяць із-за хмари.

Зійшов же місяць із-за хмари

І всю долину освітив,
а в тій долині є хатина,
там тусклий огоньок горів.

Там мати дочку навчає,
дочка заплакана сидить.

Ой, дочко, дочко Анюточко,
ти в мене доничка одна,
усі дівчата ідуть заміж,
а ти чого сидиш одна?

Багато хлопців поверталось,
Багато декого нема,
Не жди свого миленького,
його на світі вже нема.

А через тиждень за нелюба,
В'язала дівка рушники,
в'язала сльози проливала,
згадала клятву, що клялась.

Любить до гроба обіщала,
А клятва та й не справдилась.

А у неділю коло річки,
рішала доленьку свою,
козак із бою повертався,
заржав же коник у гаю.
Дівчина кинулась у воду
Та й стала хвилі розбивать.
Козак їй кинувся на поміч,
Та й став неживу цілувать.
Вийшов же місяць із-за хмари,
І берег річки освітив,
Козак з дівчиною неживі,
А кінь побережку ходив.

Любила я милого дуже.
Любила я милого дуже,
І він мене так же любив.
Його мамаша не схотіла,
щоб наше щастя совершить.
І строго сину приказала,
Мене бідняжку позабить.
А син не виніс тої муки,
В постелю зліг і болєн став,
А перед самою кончиною,
позвав мамашу і сказав:
«Позви, мамаша, дорогая,
кого я більше всіх люблю».
Ви наше щастя совершите,
Бить мож я ще й оживу.
Но мать позвала, було пізно,
Син у сконченїї вже бил,

Назвав на імя свою милу.
І тихо, тихо глаза закрив.
А у неділю, рано вранці,
Світила ранняя зоря,
Поміж густими деревами,
Там пробиралася вона.
Вона нашла його могилу,
І всю сльозами облила,
І тихо, тихо простогнала,
І на могилі померла.

Під дубом, дубом, під дубиною.
Під дубом, дубом, під дубиною,
Там сидів голуб з голубкою.
Вони сиділи, та й милувалися -
Сизими крильми та й обнімалися.
Де взявся сокіл, сокіл з-за дуба,
Убив голуба – голубка вдова.
Ішов охотник з Дону додому,
Забрав голубку, приніс додому.
Насипав їсти ярої пшениці,
Поставив пити з ключа водиці.
Не хочу я їсти, не хочу я пити,
Нема милого, ні з ким дружити.
Є в мене в дворі сім пар голубів
Бери любого собі милого.
Я вже ходила і вибирала,
Нема такого як я втирляла.

Як піду я в ліс по дрова.

Як піду я в ліс по дрова
Та й зрубаю йолку.
Завіз мене бистрий поїзд
В чужу сторіноньку.
А в чужій сторіноньці
Ні батька, ні неньки,
Тільки в саду вишневому поють соловейки.
Ось зірву я з рожі квітку
Та й пущу на воду,
Пливи пливи з рожі квітка, та й до мого роду.
Плила, плила з рожі квітка,
Та й стала кружиться,
Вийшла з хати стара мати, та й стала журиться.
Ой чого ти з рожі квітка на воді зів'яла,
осі чого ж ти моя доню
Така смутна стала.

Пісня – це гордість українського народу. Це найбільше наше багатство. Ми багато втратили під час подорожі через віки, але й зберегли чимало. Я сподіваюся те, що ми маємо, ніколи не втратимо, адже це наша душа і наша історія. Вона дійшла до нас через революції, війни і голодомори, і саме завдяки пісні, кожного разу український народ вставав з колін.

Коломийки

Коломийка – найпоширеніша танкова пісня, котра поєднує в собі поетичне слово, музику і танець в одну цілість. Кожна коломийка складається з 2 рядків по 14 складів та може бути як приспівкою до танцю, так й існувати незалежно від нього. Коломийки лаконічно, але дуже виразно змальовують буденний та святковий побут. Поряд з цим у них закладено глибокий зміст, широку гаму народно-філософських поглядів та психології.

Коломийки не існують відокремлено як маленькі дворядкові пісеньки. Вони об'єднуються у «віночки» («в'язанки»), які не мають сталого поєднання, а спонтанно добираються до конкретної ситуації. Адже коломийка – дуже імпровізаційний жанр: вправні народні виконавці люблять експромтом складати коломийки до різних життєвих okazji. Коломийкова мелодія, не змінюючи свого основного строю, може приймати то сумний, то веселий характер, тому вона надається однаково добре до передачі трагічних і веселих моментів народного життя.

Завдяки незвичайному багатству і різнобарвності мови коломийок, вважається, що той, хто хоче навчитися гарно висловлюватись, мусить учитися коломийок напам'ять. А через їхній жартівливий, життєствердний пафос, коломийки не забуваються, а передаються із покоління в покоління.

Ось деякі приклади коломийок:

А й плесну у долоні, би ся розкололи,
 Пішли літа молоденькі та не знаю коли.
 Шумить мені, як у млині, в моїй головоньці.
 Ідуть літа марно з світа, як лист по водоньці.
 Літа ж мої, літа мої, літа молоденькі,
 Коли доля нещаслива, будьте коротенькі.
 Пішли бички на пшеничку, та най попасуться.
 Пішли літа марно з світа, та вже не вернуться.
 Вздогонила-м свої літа на кедровім мості;
 - Ой верніться, мої літа, ходь раз до мя в гості!
 А ходь ми ся та вернемо, з тобов не будемо,

Жалю тобі наробимо, назад ся вернемо.
 Молодії літа мої, як вода, плинете!
 Жалі ж мої тяженькії, коли ж ви минете?
 - Ой чому ви, добрі люди, та й не співаєте?
 Чи голосу не маєте, чи ся встидаєте?
 Співайте ви, люди добрі, поки молодії,
 Тоді уже не будете, як постарієте.
 Як будете ви старими, мете ви сидіти,
 Тільки мете ви слухати, як співають діти.
 Та як я був молодим, вигравав на дрімбу,
 А тепер ся постарів та й дивлюся в землю.
 А як я був молодим, та й випасав вівці,
 Сюди, туди за вівцями, та й гуляв з дівками.
 А тепер ся постарів, пасу собі кози,
 Кози задруть фости вгору та йдуть собі в лози.
 Кози й ідуть собі в лози, фостами махають,
 А я з страху ізперед них додому тікаю.

Щедрівки

Через тиждень по Різдві, 31 грудня, або 13 січня за новим стилем, відзначали українці Новий рік-Щедрий вечір (свято преподобної Меланії, або Меланки). Вважалося, що Меланка-Вода приходить на Щедрий вечір разом із Василем-Місяцем сповістити господарів про наступні торжества та справити гостини.

У цей день, за традицією, хлопці й дівчата знову ходили від хати до хати, щедруючи-бажаючи господарям щедрого вечора, доброго здоров'я та добробуту у новому році. Щедрування супроводжувалось магічними діями, музикою, танцями, пантомімою, обрядовими іграми з масками. Величальних обрядових новорічних пісень-щедрівок, співали окремо господарю, господині,

хлопцю, дівчині, усій родині. Були щедрівки дитячі, жартівливі, пародійні. Щедрували також групами: «Меланка», «Василь» та «Ряжені».

Як і колядки, щедрівки беруть свій початок дуже давно, містять у собі біблійні сюжети та оспівують господаря і всю його родину. Та, на відміну від колядок, у щедрівках можемо побачити ластівок, жито, посіви – символи того, як Новий Рік зустрічається з весною. Адже, у цей час, коли закінчується зимове сонцестояння, народжується Молоде Сонце і день починає приростати.

Добрий вечір, щедрий вечір,
Добрий вечір, щедрий вечір.
Ой у полі при дорозі.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Там Василько сіно косить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Сіно косить, коню носить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Коню носить, коня просить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Коню носить, коня просить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Буде йому три дорозі.
Щедрий вечір, добрий вечір!
А що перша - до батечка.
Щедрий вечір, добрий вечір!
А другая - до матінки.
Щедрий вечір, добрий вечір!
А що третя - до дівчини.
Щедрий вечір, добрий вечір!
До дівчини по хусточку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
До матінки по шапочку.

Щедрий вечір, добрий вечір!
До батечка по сорочку.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Щедрий вечір, добрий вечір!
Щедрий вечір, добрий вечір!
Щедрий вечір, добрий вечір!
Щедрий вечір, добрий вечір!
Ой у полі при дорозі.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Там Василько сіно косить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Коню носить, коня просить.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Буде йому три дорозі.
Щедрий вечір, добрий вечір!
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
-Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.

Колядки

Звичай колядування має свою давню історію, коріння якої сягає ще арійських часів. Колядки пов'язані з днем зимового сонцестояння, яке наші предки називали святом Коляди. Його святкували 25 грудня. Вважалося, що в цей день Сонце з'їдає змій Коротун. Всесильна богиня Коляда в Дніпровських водах народжувала нове сонце – маленького Божича. Язичники намагалися захистити новонародженого: вони проганяли Коротуна, який намагався з'їсти нове Сонце, а потім ходили від хати до хати, щоб сповістити людей про народження нового Сонця, і зображення цього сонця носили з собою. Як тільки на небі сходила зоря, колядники заходили в двір, кликали господаря і співали його родині величальних пісень про сонце, місяць, зорі. Ці пісні й стали називати колядами або колядками.

Згодом, із появою християнської релігії, обряд колядування був приурочений до Різдва Христового і в колядках з'явилися біблійні і світські мотиви. Традиція колядування збереглася й до сьогодні. Як тільки на небі являється перша зоря – розпочинається Свята Вечеря, а діти збираються гуртом і йдуть вітати усіх колядками з народженням Христа!

Спи, Ісусе, спи, спатоньки ходи.

Я Тебе му колисати,

Пісеньками присипляти:

Люлі, серденько, люлі!

Спи, Лелійко, спи, головку склони.

Ту на рученьки Марії,

Бач, Вона Тебе леліє:

Люлі, серденько, люлі!

Спи, Убогий, спи, рученьки зложи,

Йосифа ще не видати,

Несе хлібця Тобі дати:

Люлі, серденько, люлі!

Спи, Терпіне, спи, очка зажмури,

Не питає, що колись буде,
Що зготовлять Ти хрест люди:
Люлі, серденько, люлі!
Спи, Ісусе, спи, а Серце втвори,
Най при Ньому спочиваю
Тут на землі і там в раю:
Люлі, серденько, люлі!
На небі зірка ясна засяла
І ясним світлом сіяє,
Хвиля спасення нам завітала, -
Се бо Христос ся рождає.
Щоб землю з небом в одно злучити,
Христос родився, славіте!
В біднім вертепі, в яслах, на сні,
Спочив Владика, Цар світу.
Ото ж, до Нього спішим всі нині, -
нашого жде Він привіту.
Спішим любов'ю його ogrіти,
Христос родився, славіте!
Благослови нас, Дитятко Боже,
Даруй нас нині любовю,
Хай і пекельна сила не зможе
Нас розділити з Тобою.
Благослови нас, ми ж Твої діти,
Христос родився, славіте!
Благослови нас, наш любий Христе,
Зло побідити силу дай,
Засій в серцях нам бажання чисте -
Міцно любити рідний край!
Щоб Україна могла радіти,
Христос родився, славіте!

ВИСНОВКИ

Зрештою, усна народна творчість – одна з найтриваліших систем духовного життя народу, вона зберігає тісний зв'язок на всіх етапах свого розвитку. У народній пісні відбито світоглядні, етичні та естетичні погляди народу. Урозуміння її значимості для українця – є найвищою духовною цінністю.

Українська народнопісенна творчість сформувалася протягом багатьох століть. Вона увібрала риси української ментальності, уособила мораль, звичаї українського народу. Дослідження української пісні – це пізнання особливостей формування світогляду народу, його духовної культури. Дослухаючись до слів пісні, коломийки, щедрівки ми уявляємо ті історичні умови і зміни, які відбувалися у прадавньому українському суспільстві. Більшість текстів пісень зіставляються з реальними фактами, передається чуттєвість та емоційність героїв. Подані тексти пісень пов'язані з народним побутом, обрядами, настроями і характерами героїв.